

Księga Jozuego rozdział 2 (online)

Do przygotowania przed zajęciami:

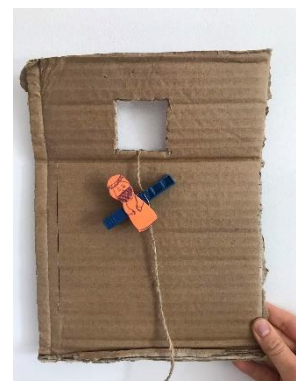
Na tydzień przed zajęciami zadajemy zadanie: minimum raz przeczytać/postuchać drugi rozdział z Księgi Jozuego; pytamy rodziców, czy ich dzieci rozumieją pojęcie nierządnic i dajemy im szansę na samodzielne wytłumaczenie tego dzieciom, informujemy, jak my przedstawimy to pojęcie w czasie zajęć (lub że nie przedstawimy wcale).

Na dzień przed zajęciami: poproś rodziców o wydrukowanie dzieciom mapy (mapa do druku jest na końcu konspektu), jeśli zdecydujesz się na zabawę powtórkową „Uratuj zwiadowcę”, to przygotuj potrzebny rekwizyt; jeżeli zdecydujesz się na studium w formie przedstawienia, to poproś rodziców o przygotowanie dzieciom przebrania lub figurek/pluszaków i scenografii (jeśli zdecydujesz się na drugi wariant).

1. Rozgadanie

Witamy się z każdym, rozmawiamy luźno, pytamy o rzeczy, które się zdarzyły od czasu, kiedy widzieliśmy się ostatnio. Pytamy, czy każdy ma mapę i wybrany rekwizyt (jeżeli nie, to dać chwilę na przygotowanie), dajemy dzieciom opowiedzieć o ich przebraniu (jeżeli zdecydujesz się na kostiumy i podział na role). To jest czas, kiedy po kolei uczestnicy dołączają, jeżeli któremuś dziecku nie działa kamerka, to niech pisze na czacie odpowiedzi (np. jeżeli trzeba odpowiedzieć gestem położenia ręki na głowie, to niech dziecko napisze na czacie „głowa” albo „g”, żeby mimo braku kamerki aktywnie odpowiadało).

1. Modlitwa (prowadzący) – wyciszamy grupę, tylko prowadzący ma włączony mikrofon
2. Szybka powtórka materiału z poprzednich zajęć (możesz wykorzystać dostępną bazę pytań) – wszyscy uczestnicy oprócz prowadzącego są ściszeni, osoba, która odpowiada, włącza mikrofon. Propozycje zabaw:
 - a) Mądry kapeć, satysfakcja/mobilizacja, tak/nie – zabawy są opisane w konspekcie do 1. rozdziału Księgi Jozuego
 - b) Zabawa tematyczna „Uratuj zwiadowcę” – przygotuj rekwizyt do zabawy pokazany na zdjęciu (instrukcja wykonania dostępna na końcu konspektu). Pokaż go do kamerki, żeby dzieci widziały go przez cały czas trwania zabawy. Zadaniem dzieci jest sprawienie, żeby zwiadowca uciekł z Jerycha po linii. Zadawaj dzieciom pytania i za każdą prawidłową odpowiedź opuszczaj zwiadowcę 1 cm w dół, a za każdą błędną (lub brak odpowiedzi) przesunij zwiadowcę pół centymetra w górę. Żeby zmniejszyć presję, pozwól dzieciom odpowiadać grupowo na pytanie (jeżeli jedno dziecko nie zna odpowiedzi, pytaj kolejną osobę i dopiero kiedy nikt nie zna odpowiedzi, przesunij zwiadowcę w górę). Zaczynij od prostszych pytań.

2. Studium Biblii – 1. rozdział Księgi Jozuego

Główna myśl: Bóg troszczy się o nas, a my powinniśmy troszczyć się o innych.

Troska Boga wyrażona jest w postawieniu Rachab na drodze zwiadowców.

Troska o innych wyrażona jest w dwóch postawach Rachab: 1) okazuje łaskę zwiadowcom; 2) przede wszystkim pragnie ochronić swoją rodzinę – to motywuje ją do troski o zwiadowców.

Propozycja: konspekt podzielony jest na trzy części (sceny), które łączą się tematycznie. Jeżeli dzieci nie czytały w domu, to można na początku, przed wglębieniem się w szczegóły, przeczytać całą część dla zrozumienia kontekstu. Przykład: Czytamy Joz 2,1-7, a następnie Joz 2,1 i zadajemy pytania, potem Joz 2,2 itd.

Wariant 1: Można zorganizować czytanie w formie przedstawienia (z przebraniem lub bez, ale nawet mały element przebrania już robi dużą różnicę na plus). Rozdziel pomiędzy dzieci role: Jozuego, 2 zwiadowców, Rachab, króla Jerycha, 1-2 strażników (donoszących królowi o szpiegach i przychodzących do Rachab aby pojmać zwiadowców). W trakcie czytania proś dzieci mające daną rolę o powtarzanie po Tobie słów wypowiedzianych przez ich postać biblijną (lub samodzielne czytanie, jeśli dziecko czyta płynnie). Możesz podpowiadać dzieciom uwagi reżyserskie (np. „powiedz to tak, jak byś był zły”, „teraz udawaj, że schodzisz po linie”, „teraz udawaj, że gonisz szpiegów”).

Wariant 2: Możesz też użyć maskotek/figurek/pluszków/ludzików LEGO do odegrania przedstawienia przez dzieci w czasie, kiedy będziecie czytać. Poproś wcześniej rodziców o przygotowanie z dziećmi potrzebnych zabawek i rzeczy, a dzieci poproś, żeby przestawiały figurki zgodnie z tym, jak jest opisane zdarzenie w Biblii. Każde dziecko będzie potrzebować 7 figurek (Jozue, 2 zwiadowców, Rachab, król Jerycha, 2 strażników pilnujących wejścia do Jerycha, donoszących królowi o szpiegach i przychodzących do Rachab, aby pojmać zwiadowców), coś imitującego miasto (może być szalik uformowany w mur miasta), góry (może to być zwinięty koc), łodygi lnu (może to być kawałek bibuły, papieru) i kawałek sznurka, po którym zejdą zwiadowcy. Rodzice i dzieci mają w tym względzie ogromną wyobraźnię, która potrafi zaskoczyć prowadzącego.

CZĘŚĆ 1 – Joz 2,1-7: Wystanie zwiadowców do Jerycha i rozmowa z poszukującymi ich postaciami

Czytamy Joz 2,1

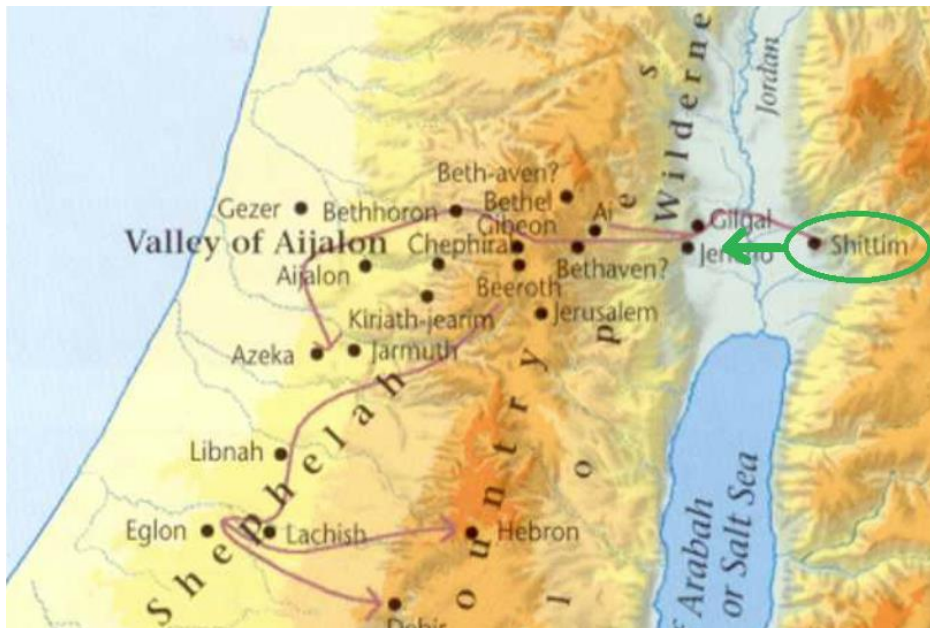
Pytamy: czy wiesz, co robi zwiadowca/wywiadowca?

Zadaniem zwiadowcy jest zbadać ziemię, którą będzie atakować jego wojsko. Musi dowiedzieć się np. jakie są mury miasta, ile jest żywności, jaka jest armia, jaką ma broń itp.

Przy zadawaniu pytań, na które odpowiedź brzmi tak/nie możesz wykorzystać system gestów ustalony z dziećmi (np. na „tak” dzieci pokazują kciuk w górę, na „nie” – kciuk w dół lub na „tak” dzieci kładą dłoń na głowie, a na „nie” zatykają sobie nos itp.). To pozwala dzieciom jednocześnie odpowiadać w tym samym czasie, bez konieczności włączania mikrofonów.

Jeżeli masz przydzielone role zwiadowców, poproś ich, żeby pokazali jak chodzi zwiadowca (skrada się, chowa się, żeby nikt go nie widział i bacznie obserwuje okolicę lub wręcz odwrotnie – zachowuje się przeciętnie, idzie normalnie, żeby nie wzbudzać podejrzeń). Jeśli nie ma przydzielonych ról, poproś wszystkie dzieci, żeby pokazały jak zachowuje się zwiadowca.

Zadanie: znajdź na mapie miasto, z którego wyruszyli zwiadowcy i miasto, do którego poszli na zwiad: Szittim i Jerycho (jeśli jest to zbyt trudne dla dziecka, po prostu mu wskaż).

Ponieważ zwiadowcy musieli się przepawić przez Jordan, poproś zwiadowców (lub wszystkie dzieci, jeżeli nie rozdzielaliście ról), żeby pokazali, jak przepawiają się przez rzekę.

Możesz zapytać: Czy wiecie, kim jest nierządnicą?

Ustal wcześniej z rodzicami, co powiesz lub że nie będziesz poruszać tematu i niech sami to tłumaczą. Możesz powiedzieć ogólnie: nierządnicą to kobieta, której mężczyźni płacili za możliwość bliskiego kontaktu fizycznego. Był to pogardzany zawód.

Czytamy Joz 2,2-6

Jeżeli robiliście podział na role, to warto, aby najpierw król wypowiedział słowa do postaciów wystanych do Rachab, a potem oni je słowo w słowo powtórzyli Rachab.

Warto przeczytać ten fragment w całości, by uchwycić całą wypowiedź, a potem zadać pytania i ewentualnie powtórzyć czytanie werset po wersie:

1. Jaką wiadomość król Jerycha posłał do Rachab? (w.3)
Rachab miała wydać zwiadowców, co wiązało się z ich **śmiercią**.
2. Czy Rachab posłuchała wezwania króla? (w.4.6)
3. Czy Rachab powiedziała prawdę? (w.4-5)

Dobrze byłoby w jakiś sposób odnieść się w tym miejscu do postępowania Rachab, która okłamała posłańców króla. Dzięki kłamstwu uratowała im życie. Czy kłamstwo jest uzasadnione, gdy ratujemy czyjeś życie? Zauważ, że Biblia nie wydaje bezpośredniej opinii w tym temacie¹. Biblia jedynie sprawozdaje, co Rachab zrobiła, ale nie ocenia, czy było to dobre czy złe.

To dobry moment, by porozmawiać z dzieckiem o moralności i zapytać co zrobiłoby na miejscu Rachab. Możesz zapytać np:

¹ Faktycznie postawa Rachab nie została oceniona, jednak czytelnik widzi, że kłamstwo – środek pomocy zwiadowcom – staje się ostatecznie ratunkiem Rachab. Mogą zrodzić się pytania: Czy kłamstwo było jedynym sposobem na uratowanie zwiadowców i Rachab? Czy Bóg błogosławi kłamcom? Czy kłamstwo w dobrym celu jest słuszne?

1. Dlaczego Rachab pomogła zwiadowcom, skoro mogłaby zostać za to ukarana? Czy zrobiłabyś/zrobiłbyś tak jak ona?
2. Czy narażanie swojego życia aby kogoś uratować jest dobre?
3. Czy kłamanie jest dobre, jeśli kłamiemy w dobrym celu?

Czytamy Joz 2,7

Pytamy: Co to są brody? Pokazujemy dziecku obrazki, na których znajdują się brody.

Ścigający dotarli do brodów Jordanu, czyli do miejsca, gdzie jest płytka woda. Bród to „płytkie miejsce rzeki, jeziora lub stawu, przez które można przejść lub przejechać na drugi brzeg”².

Poproś ścigających (lub wszystkie dzieci, jeśli nie macie podziału na role), żeby pokazali, jak gonią zwiadowców aż do rzeki i nikogo nie znajdują. Zwiadowców poproś, żeby się schowali tak, żeby widzieli wszystkich, ale żeby sami nie byli widoczni.

Pytamy: co stało się z bramą miasta i co to oznaczało dla zwiadowców?

Na pewno nie mogli wyjść przez bramę. Byli zamknięci w mieście i zdani na łaskę Rachab.

CZĘŚĆ 2 – Joz 2,8-14: Rozmowa Rachab ze zwiadowcami na dachu

Czytamy Joz 2,8

Już wcześniej (w.6) dowiadujemy się, że Rachab ukryła zwiadowców na dachu. Jak wyglądał ten dach? Pokazujemy dwie możliwości:

1. Najpopularniejsza jest „opinia, że chodzi tu o płaski dach, taras, typowy dla tamtego środowiska i okresu”³.

² Słownik języka polskiego PWN, <https://sjp.pwn.pl/slowniki/br%C3%B3d.html>, [dostęp 10.10.2023].

³ S. Wypych, *Księga Jozuego. Wstęp, przekład z oryginału, komentarz.*, Częstochowa 2015, s. 130.

2. Jednak nie jest to jedyna możliwość, ponieważ „mogła ich ukryć na podłodze na podwyższonym piętrze domu, miejscu prywatnym i intymnym, gdzie przebywała rodzina w nocy”⁴. (brak adekwatnego obrazka)

Czytamy Joz 2,9-10

Pytamy: co Rachab dowiedziała się o Izraelitach i o Bogu? Co o nich słyszała?

1. Pan dał Izraelitom tę ziemię – to znaczy, że Izraelici będą atakować Jerycho i inne miasta (chodzi o ziemię, na której mieszka Rachab, czyli Kanaan – można pokazać na wcześniejszej mapie) (w.9).
2. Pan wysuszył przed Izraelitami wodę Morza Czerwonego (w.10).
3. Izraelici obłożyli klątwą na zagładę królów Sychona i Oga (w.10).

Albo pytamy: dlaczego Rachab wierzy, że Pan Bóg wydał Izraelitom ziemię Kanaan?

1. Wszyscy mieszkańcy Jerycha się przestraszyli (w.9).
2. Pan wysuszył przed Izraelitami wodę Morza Czerwonego (w.10).
3. Izraelici obłożyli klątwą na zagładę królów Sychona i Oga (w.10).

Poproś dzieci, żeby pokazały jak wygląda drzenie przed kimś.

Czytamy Joz 2,11

Pytamy: Co Rachab mówi o Bogu?

Jest Bogiem na niebie i na ziemi.

To może być istotna informacja, pokazująca zmianę w myśleniu Rachab. W czasach Jozuego wierzono w wielu bogów. Bogowie władali ziemią i np. w Kanaanie byli Baal czy Aszratum, w Egipcie Ra czy Ozyrys. Rachab deklaruje, że Bóg Izraela jest Bogiem w niebie i na ziemi. Władza Boga Izraela jest powszechna (obejmuje całą ziemię i niebo, a nie tylko konkretny kraj, jak w przypadku bogów pogańskich) i jest ponad wszystkimi.

Poproś dzieci, żeby pokazały jak wygląda człowiek, którego serce zwątpiło.

Czytamy Joz 2,12-13

Pytamy: Kto z was wie, czym jest przysięga? Czy to coś ważnego? Czy można traktować ją lekkomyślnie? Poręka to zapewnienie.

Pytamy: Kogo zwiadowcy mieli ocalić od śmierci? Dlaczego zagrażała im śmierć?

⁴ Tamże.

Czytamy Joz 2,14

Pytamy: Co oznaczają słowa zwiadowców: „życiem naszym ręczymy za was”?

To znaczy, że odpowiadają za rodzinę Rachab własnym życiem. Zapewniają ją o dochowaniu przysięgi powołując się na własne życie. Przysięgają na własne życie. Oznacza to, że jeśli złamią przysięgę to zasługują na śmierć.

CZĘŚĆ 3 – Joz 2,15-24: Pomoc zwiadowcom w ucieczce i powrót do Jozuego

Czytamy Joz 2,15-16

Pytamy:

1. Czego użyła Rachab, by spuścić zwiadowców przez okno? Gdzie mieszkała Rachab? (udziel odpowiedzi bardziej szczegółowej niż: Jerycho)
2. Jakiej rady Rachab udzieliła zwiadowcom? Ile dni zwiadowcy mieli się ukrywać?

Czytamy Joz 2,17-20

Pytamy:

1. Co chcieli zrobić zwiadowcy? (w.17)
2. Co miała zrobić Rachab, gdy zwiadowcy (i inni Izraelici) wejdą do tej ziemi? (w. 18)
3. Czego winny był człowiek, który wyjdzie z domu Rachab? Co to znaczy, że ktoś jest winny przelania swojej krwi? Odp: Podczas ataku dom Rachab był chroniony i Izraelici go nie atakowali, ale jeśli ktoś z niego wyszedł mogli go zabić (przebrać krew), nie wiedząc, że to ktoś z rodziny Rachab (w. 19).
4. Co zwolniłoby zwiadowców z danej Rachab przysięgi? (w. 20)

Czytamy Joz 2,21

Pytamy: Co zrobiła Rachab po odejściu zwiadowców?

Poproś dzieci, żeby przyniosły coś czerwonego.

Czytamy Joz 2,22

Pytamy: gdzie ścigający szukali zwiadowców?

Czytamy Joz 2,23-24

Pytamy: Gdzie przyszli zwiadowcy? Co zwiadowcy powiedzieli Jozuemu?

5. Część do pogłębienia relacji z Bogiem.

Bóg zatroszczył się o zwiadowców. Gdy przyszli do Jerycha spotkali Rachab, która im pomogła. Zapytaj: Czy Bóg troszczy się o Ciebie? Jakie przykłady Bożej troski znajdujesz w swoim życiu?

Zwróć uwagę dzieci na myśl, że Rachab pomogła zwiadowcom, ale również swojej rodzinie. Prosiła zwiadowców, żeby ocalili jej rodzinę, bo się o nich troszczyła. Jak pomagasz osobom, które są Ci bliskie? Czy robisz coś dobrego też tym, których nie lubisz?

Warto podkreślić jest, że Pan Jezus, który troszczył się o innych i im pomagał, wzywał ludzi, by go naśladowali. Pan Bóg zawsze jest gotowy nam pomóc. Jeśli możemy okazać mu miłość i wdzięczność za udzieloną pomoc, najlepiej zrobimy to pomagając innym.

6. Modlitwa chętnej osoby/osób.

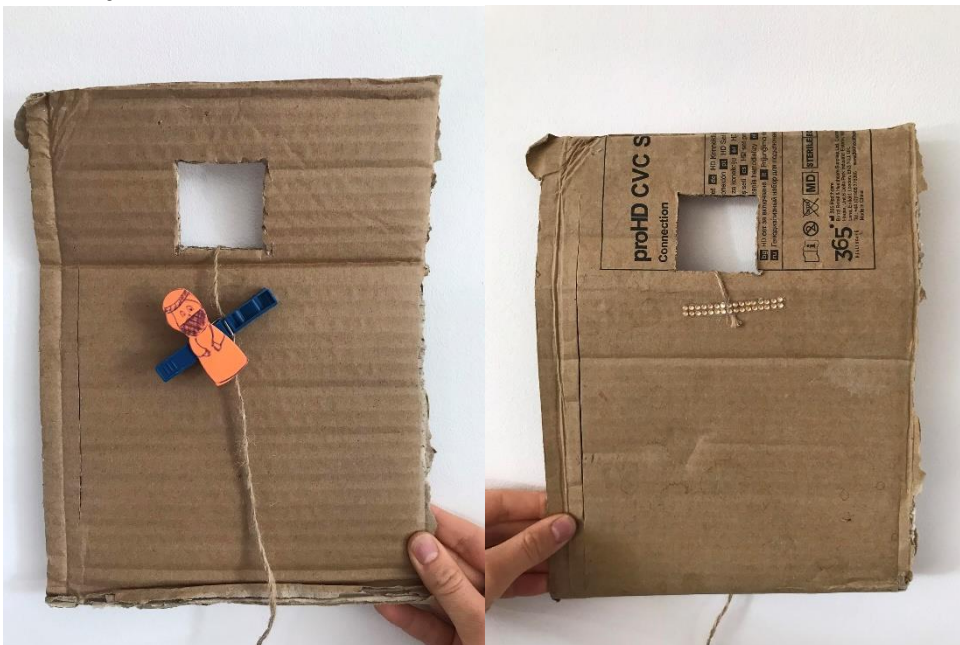
Opracowanie: Radosław Bojko, Aleksandra Voitenko

Załączniki

Instrukcja wykonania rekwizytu do zabawy „Uratuj zwiadowcę”.

Potrzebne rzeczy: kawałek kartonu (wielkość A4), nóż/nożyczki, sznurek (ok. 30 cm), klamerka do wieszania prania, taśma klejąca/klej na gorąco, zwiadowca (możesz narysować swojego lub skorzystać z gotowego szablonu poniżej).

W kartonie wycinamy małe okienko, taśmą klejącą przyczepiamy sznurek z tyłu kartonu i przeciągamy go przez okienko, żeby swobodnie z niego zwisał. Do klamerki przyczepiamy zwiadowcę i zaczepiamy klamerkę na sznurku.

Zwiadowca

